

Átadták a Nemzetiségekért Díjakat

Az ENSZ 1992. december 18-án fogadta el a Nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatot. Ez volt az első olyan átfogó nemzetközi dokumentum, amely az államok számára előírta a kisebbségek létének, identitásának védelmét, s rendelkezett a kisebbségek saját kultúrához, hitéhez és nyelvhasználatához való jogáról, a kisebbségeket érintő ügyek eldöntésében való érdemi részvételről, a határokon átívelő szabad kapcsolattartásról. A magyar kormány 1995. szeptember 21-én döntött arról, hogy december 18. a Kisebbségek napja, és ekkor alapították a Kisebbségekért Díjat is. 2012. április 16-án az országgyűlés a napot a Nemzetiségek napjának, az ez alkalomból odaítélt díjat pedig a Nemzetiségekért Díjnak nyilvánította. Az elismerést az alapítása óta száznyolcvanötven kapták meg.

Minden nemzet egyszeri és megismételhetetlen érték, ezért a nemzetiségeknek nemcsak joguk, hanem küldetésük is, hogy megmaradjanak – mondta *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes a Nemzetiségekért Díjak átadásán Budapesten. A nemzetiségekért is felelős kormányfőhelyettes kiemelte: minden nemzetnek és nemzetiségnek küldetése, hogy a saját örökségét megőrizze, kibontakoztassa, még gazdagabbá és mindenki számára megismerhetővé tegye. A magyarországi őshonos nemzetiségeknek ezen felül sajátos felelősségük és küldetésük is van, hiszen olyan egyedi értékgazdagságot hoztak létre, amelyet nem pótolhat sem a magyarság, sem az anyanemzetük – fűzte hozzá. Hiszünk abban, hogy a nemzeti lét az emberiség értékgazdagsága (...), és ha a nemzetek eltűnnének, az egyetemes emberiség lenne örökre, pótolhatatlanul szegényebb – jelentette ki. Kitért arra is: a magyar kormány természetesnek tekinti, hogy mind jogilag, mind anyagilag támogassa a nemzetiségeket. Példaként említette, hogy az Alaptörvény államalkotó tényezőnek ismeri el a magyarországi őshonos nemze-

Semjén Zsolt

tiségeket és alkotmányos szinten garantálja a saját nyelvhez, kultúrához és oktatáshoz való minden jogukat. 2011-ben megalkották az új nemzetiségi törvényt, amelyben lényegében azt kodifikálták, amit a magyarországi nemzetiségek kértek. Kiemelte továbbá, hogy 2010 óta a nemzetiségek költségvetési támogatása a négyszerese a korábbi támogatás összegének.

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára szerint óriási bünt követnek el azok a többségi társadalmak, amelyek szerint nincs szükség a nemzetiségekre, és nem támogatják a megmaradásukat. Ha úgy döntenének Romániában, Ukrajnában vagy akár Magyarországon, hogy nem kell támogatni a kisebbségeket, visszafordíthatatlan folyamatot indítanának el – mutatott rá, hangsúlyozva, Magyarország feladata, hogy a nemzetiségeket támogató politikájával példát mutasson a Kárpát-medence többi országának és Európának is.

Fülöp Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára arról beszélt, hogy Magyarországon mindenkinek van egy barátja vagy családtagja, aki valamelyik nemzetiséghez tartozik. „Az, hogy erről nem beszélünk nap mint nap, jelzi, hogy Magyarországon a nemzetiségi létezés természetes.” Hozzátette: a Nemzetiségekért Díj üzenete,

hogy a nemzetiségek és a magyarság akkor tud továbbra is természetesen, egymást erősítve együtt élni, ha mindkét identitás erős.

Nemzetiségekért Díjban azok részesülhetnek, akik „a magyarországi nemzetiségek érdekében a nemzetiségi közéletben, az oktatásban, a kultúrában, az egyházi életben, a tudományban, a tömegtájékoztatásban, a gazdasági önszerveződés területén példaeértékű tevékenységet végeznek.” Az elismerést *Orbán Viktor*, Magyarország miniszterelnöke megbízásából, dr. *Semjén Zsolt*, a miniszterelnök általános helyettese nyújtotta át.

Soltész Miklós és Fülöp Attila

Dr. Albert Vendel nyugalmazott állatorvos, a Veszprém Városi Német Nemzetiségi Önkormányzat egykori elnöke

Az 1970-es évektől meghatározó alakja települése és Veszprém megye német nemzetiségi életének, melynek köszönhetően német klub és nemzetiségi oktatási intézmények alakultak, valamint elindulhatott a Veszprém megyei németiség regisztere. Egész eddigi életében hazájáért és a hazai németekért tevékenykedett, amit saját közössége megbecsülése kísért. Ezt Veszprém Városért – Pro Urbe érdemérme és a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata „Aranytű” kitüntetése bizonyítja.

Fuzik János Sándor, korábbi szlovák országos önkormányzati elnök és nemzetiségi szószóló

A magyar közszolgálati média szlovák nemzetiségi műsorának alapító-szerkesztője, majd a nemzetiségi műsorrendért felelős főszerkesztő. Dokumentumfilmek alkotója, fesztivál nagydíjas. A közéletben aktív. Társadalmi tisztségei közül leginkább kiemelkedő, hogy ő töltötte be elsőként a hazai szlovákság országgyűlési szószólója tisztségét. A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje birtokosa.

Grósz György koreográfus és táncpedagógus

Munkája és kedvtelése egybeesik. Az 1970-es évektől vezet táncsoportokat, emellett számos román éneket, népzenei és táncot gyűjtött fel. Szólóénekesként és koreográfusként is több versenyen aratott győzelmet. Jelenleg gyermekeket tanít és közreműködik a román hagyományörző csoportok fesztiválján.

Hepp Mihály, korábbi horvát országos önkormányzati elnök és nemzetiségi szószóló

A horvát nyelv iskolai oktatása mellett a pécsi August Senoa Horvát Klub igazgatójaként közel negyed századon keresztül dolgozott közösségük felvirágztatása érdekében. Kitartó munkája eredményeként Pécs a hazai horvát kulturális élet központjává vált. Közel két cikluson át, 2018 derekáig, országos horvát elnökként, majd országgyűlési szószólóként szolgált a közösségért.

ifj. Kunhegyesi Ferenc festőművész és oktatási szakember

Műveinek visszatérő témái a gyermekkorában magába szívott cigány mesék és mítoszok. Sokoldalú tevékenysége a Rádió C és az Aroma rádiónál kezdődött, majd a „Romano Zsanipe – cigány tudás” tanítást kísérő projekttel teljesedett ki. A helyi iskola oktatási programjában képzőművészek segítik a gyerekeket a roma identitás vállalásában és az értékek felismerésében, melyek nemcsak a hátrányos helyzet s a lemorzsolódás elleni küzdelemben, hanem a pályaválasztás nehézségeinek leküzdésében is segítséget nyújtanak.

Dr. Lásztity Jovánka pedagógus, iskolaigazgató

Orvosként, tanárhiány miatt került a kettévált szerb-horvát oktatásba, jelenleg a Nikola Tesla szerb iskolaközpont igazgatója. Emellett a szerb nemzetiség képviselőjeként társadalmi tisztségeket is betölt. A nemzetiségi kerettantervek kidolgozóinak egyike. Fáradhatatlanul munkálkodik a szerb

nemzetiségi identitás megőrzésén, és a hagyományok ápolásán.

Nikola Parov *zeneművész*

Sokoldalú zenész, zeneszerző, producer, aki az általa alapított Zsarátnok együttesel megidézi a teljes balkáni zenei kultúrát, különös tekintettel a bolgár népzenei hagyományokra. Ezzel is segíti a bolgár nemzetiség identitásának megőrzését. Több népzenét és dzsesszmuzsikát játszó együttesben, formációban szerepelt, működött közre, nemzetközi produkciókban vett részt és együtt dolgozott a magyar népzene nagyaival.

Ropos Márton *szlovén nemzetiségi szószóló*

Családjában szívta magába a szlovén nyelvet és kultúrát, amely közössége közéletében is segítette munkáját. 2006-ig, négy választási cikluson át volt Felsőszőlő polgármestere, jelenleg pedig az Országos Szlovén Önkormányzat elnöke. Közéleti munkája során kiemelt figyelmet fordít a nemzetiségi oktatásra-nevelésre, és a Magyar-Szlovén Kisebbségi Vegyes Bizottságban képviseli a szlovén nemzetiség érdekeit.

Karaván Színház és Művészeti Alapítvány

A közel 20 éves színház alapítója *Nyári Oszkár* színész-rendező, olyan, hátrányos helyzetben élő, nehézsorsú gyermekeket indított el a pályán, akik a színészet iránt érdeklődtek, de nem volt lehetőségük megmutatni tehetségüket. A színdarabok, melyeket önállóan és neves színházakkal együttműködve mutatnak be, egymás megismerésére, és elfogadására tanítanak. A színház több nemzetiségi fesztiválon ért el zajos sikert.

Parno Graszt *zenekar*

A Paszabról származó zenekar nevének magyar jelentése „fehér ló”, amely a tisztaság és a szabadság jelképe. Az egy nagycsaládból származó, tíztagú együttes zenei gyökerei is lakóhelyük hagyományaiból táplálkoznak. A romani és magyar nyelven előadott dalaik közös zenei hagyományainkat őrzik és népszerűsítik szerte a világban. A díjat vezetőjük, *Oláh József* vette át.

Pyrgos Hagyományőrző Görög Néptáncegyüttes

2000-ben, a Beloianniszi Hagyományőrző Néptáncsoport újjáalakulásakor jött létre. A görög nemzetiségi tánc és zene motívumkincseik anyaországi s hazai hagyományok gyűjtéséből származnak. Előadásmódjukkal szintén az eredetiséget, a tradíciókhoz ra-

gaszkodást erősítik. A díjat *Takács Katalin*, az egyesület elnöke vette át.

Szent Efrém Férfikar

Az együttes állandó résztvevője az egyházi rendezvényeknek, és szoros kapcsolatot ápol a Magyar Görögkatolikus Egyházal. A kórus a kárpátaljai görög katolikus kultúra képviselőjeként, több egyházzenei fesztiválon ért el sikereket. Előadásaik révén a hazai ruszinok megismerhetik a ruszin nemzetiség egyházzenei örökségét. A díjat a karvezető, *Bubnó Tamás* vette át.

Megosztott Nemzetiségekért Díjban részesültek:

Ducki Krzysztof Józef *grafikusművész*

A hazai lengyel művészek közösségi életének kiemelkedő szereplője. Választott hivatása mellett a hatékonyan segíti a lengyel művészközösséget, valamint a Szent Adalbert Egyesületet. A magyar-lengyel kulturális kapcsolatokat megtermékenyítő grafikusművészi teljesítményét többek között *Ferenczy Noémi*-díjjal és a Lengyel Köztársaság Lovagkeresztjével ismerték el.

Straszewski Andrzej, *a székesfehérvári lengyel nemzetiségi önkormányzat elnöke*

Harminc éve alapította a Bem Egyesület első vidéki szervezetét, amelynek keretein belül magas színvonalú kulturális programok, koncertek, filmbemutatók sora valósult meg. A székesfehérvári lengyel önkormányzat elnökeként tevékeny szerepet vállalt a lengyel testvérvárosi kapcsolat létrehozásában. Székesfehérvár és Opolo város kitüntetését, valamint a Lengyel Köztársaság Lovagkeresztjét is magáénak tudhatja.

Bajtai László felvételei